

Sygn. akt II CSK 136/05

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 24 lutego 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Maria Grzelka (przewodniczący)

SSN Józef Frąckowiak

SSA Krzysztof Strzelczyk (sprawozdawca)

Protokolant Anna Banasiuk

w sprawie z powództwa A. K.

przeciwko Towarzystwu Ubezpieczeniowemu [...]

o zapłatę,

po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 24 lutego 2006 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 21 czerwca 2005 r.,

- 1) oddala skargę kasacyjną,**
- 2) nie obciąża powoda kosztami postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Powód A. K. wniósł o zasądzenie od pozwanego Towarzystwa Ubezpieczeniowego kwoty 224.000 złotych z odsetkami ustawowymi od dnia 1 września 2002 r. tytułem odszkodowania za skradzioną koparko – ładowarkę, będącą przedmiotem łączącej strony umowy ubezpieczenia.

Pozwany wnosił o oddalenie powództwa. Zarzucał między innymi, że powód nie spełnił przewidzianego w § 5 OWU warunku pozostawienia sprzętu na terenie ogrodzonym, oświetlonym i pozostającym pod stałym nadzorem.

Sąd Okręgowy w S. uwzględnił powództwo do kwoty 201.600 złotych.

Na skutek apelacji pozwanego ubezpieczyciela prawomocnym wyrokiem z dnia 21 czerwca 2005 r. Sąd Apelacyjny zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że oddalił powództwo i obciążył powoda kosztami postępowania za pierwszą i drugą instancję.

Odnosząc się do decydującej o wyniku sporu okoliczności faktycznej, czy w chwili kradzieży koparko - ładowarka znajdowała się na terenie parkingu strzeżonego, czy poza nim Sąd Apelacyjny podkreślił, że tę okoliczność – zgodnie z art. 6 k.c. – powinien wykazać powód. Zdaniem tego Sądu powód, pomimo obowiązku z art. 479¹² § 1 k.p.c., nie przedstawił w pozwie wiarygodnych dowodów na jej potwierdzenie, a ustalenia Sądu pierwszej w tym zakresie zostały poczynione na podstawie nie zweryfikowanych hipotez, z pominięciem innych ustalonych okoliczności tj. posiadania przez operatorów koparki kluczy od drugiej bramy wjazdowej na parking, zdarzających się przypadków pozostawiania koparko - ładowarki na noc poza parkingiem, braku ewidencji pojazdów należących do powoda przy pozostawieniu ich na parkingu.

Zmieniając w ten sposób ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji Sąd Apelacyjny uznał, że nie zostały spełnione warunki odpowiedzialności pozwanego, o których mowa w § 5 OWU.

W skardze kasacyjnej powód zarzucił naruszenie przepisów postępowania, w szczególności art. 244 § 1 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. a także art. 328 § 1 k.p.c. stosowanych w postępowaniu apelacyjnym na podstawie art. 391 § 1 k.p.c. Według skarżącego Sąd drugiej instancji wbrew zasadzie bezpośredniości i z pominięciem

dowodów z dokumentów, bez szczegółowego podania motywów odmiennie ocenił materiał dowodowy zgromadzony przez sąd pierwszej instancji. Dodatkowo składający skargę podniósł, że postanowienie Sądu Apelacyjnego o uzupełnieniu zaskarżonego wyroku w zakresie kosztów sądowych zostało wydane w innym składzie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zaskarżony, prawomocny wyrok sądu drugiej instancji został wydany 21 czerwca 2005 r. a zatem po wejściu w życie ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 13, poz. 98). Dlatego do rozpoznania skargi kasacyjnej powoda mają zastosowanie przepisy kodeksu postępowania cywilnego w wersji obowiązującej po dniu 6 lutego 2005 r. (art. 3 cyt. ustawy).

W ustawie z dnia 22 grudnia 2004 r. przyjęto zasadniczą zmianę modelu instytucji kasacji nadając jej charakter nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Wyrazem tej zmiany jest istotne ograniczenie dostępności skargi kasacyjnej pod względem dopuszczalnych jej postaw. Pomimo pozostawienia w art. 398³ § 1 k.p.c. (w porównaniu do art. 391¹ k.p.c. w wersji obowiązującej do dnia 5 lutego 2005 r.) możliwości zaskarżenia orzeczenia z powodu naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie oraz z powodu naruszenia przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, zakres tych zarzutów w odniesieniu do wszystkich podmiotów uprawnionych do wniesienia skargi kasacyjnej został ograniczony. Zgodnie bowiem z art. 398³ § 3 k.p.c. podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub ocena dowodów. Oznacza to jednoznaczne określenie funkcji Sądu Najwyższego jako sądu prawa, który rozpoznając skargę kasacyjną w granicach jej podstaw jest związany z mocy art. 398¹³ § 2 k.p.c. ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Wyłączenie w art. 398³ § 3 k.p.c. z podstaw skargi kasacyjnej zarzutów dotyczących oceny dowodów pozbawia skarżącego możliwości powoływania się na zarzut naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 k.p.c.

W tej części skarga kasacyjna powoda nie została oparta na ustawowej podstawie. Dlatego bez względu na wagę zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej Sąd Najwyższy nie może w postępowaniu kasacyjnym zająć się wadliwością zastosowania przez sąd drugiej instancji art. 233 k.p.c.

Z tej samej przyczyny wyłączona jest ocena sądu kasacyjnego naruszenia art. 244 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. wyrażającego się według skarżącego pominięciem przez sąd drugiej instancji przy ocenie materiału dowodowego dokumentów urzędowych. W ten sposób skarżący w dalszym ciągu kwestionuje ustalenia faktyczne, które miały być poczynione bez uwzględnienia zebranych w pierwszej instancji dokumentów urzędowych. Należy jednocześnie wskazać, że dokumenty urzędowe korzystają z domniemania prawdziwości tylko tego co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Art. 244 § 1 k.p.c. normuje formalną moc dowodową dokumentu urzędowego i nakazuje traktować jako udowodnioną jedynie treść dokumentu. Materialna moc dowodowa dokumentu urzędowego i jego znaczenie dla wyniku postępowania są przedmiotem oceny według zasad przewidzianych w art. 233 k.p.c.

Wskazany w skardze kasacyjnej art. 328 § 1 k.p.c. określa przesłanki sporządzenia uzasadnienia wyroku i jako taki nie ma zastosowania w sprawie. Gdyby kierować się uzasadnieniem tej podstawy skargi kasacyjnej, które w istocie odnosi się do naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. to wówczas należałoby wskazać, że sąd drugiej wyjaśnił dlaczego negatywnie ocenił przyjętą przez sąd pierwszej instancji konstrukcję domniemania faktycznego w oparciu o zachowanie operatora koparko – ładowarki. Jednocześnie sąd ten odwołał się do skutków rozkładu ciężaru dowodu przewidzianego w art. 6 k.c. oraz prekluzji dowodowej wynikającej z art. 479¹² § 1 k.p.c. Według utrwalonego w judykaturze stanowiska (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 marca 2003 r. IV CKN 1862/00 lex 109420 a także postanowienia z dnia 20 lutego 2003 r. II CKN 1138/00 lex 78271 oraz z dnia 5 kwietnia 2002 r. II CKN 1368/00 lex 54382), aktualnego także na gruncie skargi kasacyjnej, zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. może znaleźć zastosowanie w tych wyjątkowych sytuacjach, w których treść uzasadnienia orzeczenia sądu drugiej instancji uniemożliwia całkowicie dokonanie oceny toku wyводу, który

doprowadził do wydania orzeczenia. Jak wskazano taka sytuacja nie występuje w rozpoznawanej sprawie.

W skardze kasacyjnej podniesiono także zarzut dotyczący trybu uzupełnienia wyroku sądu drugiej instancji w zakresie kosztów procesu. Skarżący nie dopełnił jednak wynikającego z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. obowiązku przytoczenia przepisów prawa procesowego, które miały ulec naruszeniu. Dlatego zarzut ten uchyla się spod rozpoznania przez Sąd Najwyższy. Zważyć jednocześnie należy, iż oddzielnym przedmiotem skargi kasacyjnej nie może być rozstrzygnięcie o kosztach procesu. Modyfikacja orzeczenia w tym zakresie może być jedynie konsekwencją uchylecia przez Sąd Najwyższy zaskarżonego wyroku i orzeczenia co do istoty sprawy (art. 398¹⁶ k.p.c.) albo też wiązać się z wynikiem ponownego rozpoznania sprawy na skutek uchylecia zaskarżonego wyroku na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.

Z powyższych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. oddalił skargę kasacyjną powoda. O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. w związku z art. 391 § 1, 398²¹ k.p.c.